

RÅDETS REKOMMENDATION

av den 11 juli 2017

om Italiens nationella reformprogram 2017 med avgivande av rådets yttrande om Italiens stabilitetsprogram 2017

(2017/C 261/11)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken ⁽¹⁾, särskilt artikel 5.2,med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigerande av makroekonomiska obalanser ⁽²⁾, särskilt artikel 6.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

- (1) Den 16 november 2016 antog kommissionen den årliga tillväxtöversikten, som inledde 2017 års europeiska planeringstermin för samordning av den ekonomiska politiken. Prioriteringarna i den årliga tillväxtöversikten godkändes av Europeiska rådet den 9–10 mars 2017. Den 16 november 2016 antog kommissionen, på grundval av förordning (EU) nr 1176/2011, rapporten om förvarningsmekanismen, där det angavs att Italien var en av de medlemsstater som skulle bli föremål för en fördjupad granskning. Samma dag antog kommissionen också en rekommendation till rådets rekommendation om den ekonomiska politiken för euroområdet som Europeiska rådet godkände den 9–10 mars 2017. Den 21 mars 2017 antog rådet rekommendationen om den ekonomiska politiken för euroområdet (nedan kallad *rekommendationen för euroområdet*) ⁽³⁾.
- (2) Med tanke på att ekonomierna i den ekonomiska och monetära unionen är tätt sammanvävda bör Italien, i egenskap av en medlemsstat som har euron som valuta, se till att rekommendationen för euroområdet, som återspeglas nedan i rekommendationerna 1–4, genomförs fullständigt och i tid.
- (3) 2017 års landsrapport för Italien offentliggjordes den 22 februari 2017. Den innehöll en bedömning av hur väl Italien hade lyckats med de landsspecifika rekommendationer som rådet antog den 12 juli 2016, med uppföljningen av tidigare års landsspecifika rekommendationer och med sina nationella Europa 2020-mål. Den innehöll också en fördjupad granskning enligt artikel 5 i förordning (EU) nr 1176/2011, vars resultat också offentliggjordes den 22 februari 2017. Av analysen drog kommissionen slutsatsen att Italien har alltför stora makroekonomiska

⁽¹⁾ EGT L 209, 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ EUT L 306, 23.11.2011, s. 25.⁽³⁾ EUT L 92, 24.3.2017, s. 1.

obalanser. Hög offentlig skuldsättning och utdragen svag produktivitet utveckling innebär risker med gränsöverskridande betydelse, i kombination med höga nödlidande lån och arbetslöshet. Det är synnerligen viktigt att minska risken för negativa effekter på den italienska ekonomin och, med tanke på landets storlek och den gränsöverskridande betydelsen, även på den ekonomiska och monetära unionen.

- (4) Den 27 april 2017 lade Italien fram sitt nationella reformprogram för 2017 och sitt stabilitetsprogram för samma år. För att deras inbördes samband ska beaktas har de båda programmen bedömts samtidigt. Italiens nationella reformprogram 2017 omfattar såväl kortsiktiga som långsiktiga åtaganden. På kort sikt planeras ett slutligt antagande av de planerade lagarna om konkurrens och reformen av den straffrättsliga processen och bestämmelserna om preskriptionstider, verkställandet av lagen mot fattigdom och åtgärder som rör förhandlingar på företagsnivå, skatteväxling och privatisering. På medellång sikt handlar åtgärderna om offentliga finanser, beskattning, arbetsmarknaden, bank- och kreditsystemet, konkurrens, offentlig förvaltning och rättsväsende samt investeringar. Det nationella reformprogrammet 2017 omfattar också utmaningarna i landsrapporten för 2017 och rekommendationerna för euroområdet, däribland behovet att få igång investeringar igen och säkerställa de offentliga finansernas hållbarhet. Om programmet genomförs helt inom de angivna tidsfristerna, skulle det bidra till att avhjälpa de makroekonomiska obalanserna och genomföra de landsspecifika rekommendationerna. Utifrån bedömningen av åtagandena i Italiens program bekräftar kommissionen sin tidigare bedömning att det i detta läge inte behövs några ytterligare åtgärder vad gäller förfarandet vid makroekonomiska obalanser enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 och (EU) nr 1174/2011⁽¹⁾. Genomförandet av det politiska reformprogrammet kommer att följas noga med hjälp av särskild övervakning.
- (5) Vid programplaneringen för de europeiska struktur- och investeringsfonderna (nedan kallade *ESI-fonder*) för 2014–2020 har relevanta landsspecifika rekommendationer beaktats. Enligt artikel 23 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013⁽²⁾ får kommissionen begära att en medlemsstat ser över och föreslår ändringar av sin partnerskapsöverenskommelse och av relevanta program när så krävs för att stödja genomförandet av relevanta rekommendationer från rådet. Kommissionen har i riktlinjer för tillämpning av åtgärder som sammanlänkar effektiva ESI-fonder med sund ekonomisk styrning närmare beskrivit hur den kommer att tillämpa denna bestämmelse.
- (6) Italien omfattas för närvarande av stabilitets- och tillväxtpaktens förebyggande del och av skuldkriteriet. I stabilitetsprogrammet för 2017 planerar regeringen en förbättring av det samlade underskottet från 2,4 % av BNP under 2016, till 2,1 % 2017, 1,2 % 2018 och en i stort sett balanserad budget 2019. Det medelfristiga budgetmålet, dvs. en balanserad budget i strukturella termer, förväntas nå senast 2019 och bibehållas 2020, medan det omräknade⁽³⁾ strukturella saldoto tyder på ett litet strukturellt underskott (0,3 % av BNP) under båda åren. Den offentliga skuldkvoten ökade ytterligare under 2016 (till 132,6 % av BNP, från 132,1 % 2015), men förväntas i stabilitetsprogrammet 2017 i stort sett stabiliseras under 2017 och därefter minska från och med 2018 för att nå 125,7 % 2020. Osäkerheten om sammansättningen och genomförandet av den medelfristiga budgetstrategin i stabilitetsprogrammet 2017 medför nedåtrisker för såväl tillväxtprognoserna som budgetmålen. I kommissionens vårprognos 2017 förväntas nästan samma BNP-tillväxt för 2018 som i 2017 års stabilitetsprogram, trots ett avsevärt högre underskott. Kommissionens prognos omfattar inte någon momshöjning (0,9 % av BNP) som beslutats som "säkerhetsklausul" för att budgetmålen ska nås 2018, även för att 2017 års stabilitetsprogram bekräftar avsikten att inte aktivera den utan att ge närmare information om alternativa kompensationsåtgärder. I 2017 års stabilitetsprogram anges dessutom avsikten att hitta ytterligare utrymme för att minska skattetrycket.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1174/2011 av den 16 november 2011 om verkställighetsåtgärder för att korrigera alltför stora makroekonomiska obalanser i euroområdet (EUT L 306, 23.11.2011, s. 8).

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 av den 17 december 2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 320).

⁽³⁾ Det konjunkturrensade saldoto exklusive engångsåtgärder och andra tillfälliga åtgärder, omräknat av kommissionen enligt den allmänt vedertagna metoden.

- (7) I stabilitetsprogrammet för 2017 anges att den exceptionella flyktingströmmen och säkerhetsrelaterade åtgärder har haft en betydande inverkan på budgeten 2016 och 2017 och där finns tillräckligt med styrkande uppgifter om de extra budgetutgifters art och omfattning. Enligt kommissionen uppgick de extra utgifter som kan beaktas under 2016 till 0,06 % av BNP för den exceptionella flyktingströmmen och till 0,06 % av BNP för säkerhetsrelaterade åtgärder. För 2017 uppskattas preliminärt de utgifter som kan beaktas i samband med den exceptionella flyktingströmmen till 0,16 % av BNP⁽¹⁾. De italienska myndigheterna återopade dessutom regeln om ovanliga händelser för exceptionell seismisk aktivitet. De utgifter som kan beaktas i samband med exceptionell seismisk aktivitet uppskattas preliminärt till 0,18 % av BNP för 2017⁽²⁾. Bestämmelserna i artikel 5.1 och artikel 6.3 i förordning (EG) nr 1466/97 gör det möjligt att ta hänsyn till dessa extrautgifter, eftersom flyktingströmmen, det allvarliga terroristhotet och den exceptionella seismiska aktiviteten är ovanliga händelser och deras effekt på Italiens offentliga finanser stor och hållbarheten inte torde äventyras av att man tillåter en tillfällig avvikelse från anpassningsbanan mot det medelfristiga budgetmålet. Därför har den efterfrågade anpassningen mot det medelfristiga budgetmålet för 2016 sänkts med 0,12 % av BNP för att ta hänsyn till de extra utgifterna på grund av flyktingströmmen och de säkerhetsrelaterade åtgärderna. I fråga om 2017 kommer en slutbedömning, inbegripet av de belopp som kan beaktas, att göras våren 2018, på grundval av de italienska myndigheternas faktiska uppgifter.
- (8) För 2016 beviljades Italien en tillfällig avvikelse på 0,5 % av BNP från den nödvändiga anpassningsbanan mot det medelfristiga budgetmålet för att ta hänsyn till större strukturreformer, som ska ge en positiv effekt på de offentliga finansernas långsiktiga hållbarhet, och ytterligare 0,25 % av BNP för att beakta de nationella investeringsutgifterna för projekt som medfinansieras av unionen. När det gäller investeringsklausulen, är ett av behörighetskriterierna en ökning av de offentliga investeringarna. Resultatuppgifter för 2016 visar en nedgång i offentliga investeringar under 2016 jämfört med 2015 (med 1,6 miljarder euro). Rådet är dock medvetet om att det var särskilda faktorer som hämmade de offentliga investeringarna förra året. En faktor var osäkerheten i samband med övergången till den nya lagen om offentlig upphandling och koncessioner, som sågs över i enlighet med 2016 års landsspecifika rekommendationer. En annan ännu viktigare faktor var att det under 2016, till följd av att en ny programperiod inleddes, skedde en stark nedgång i de investeringar som finansieras genom unionsfonder, samtidigt som nationellt finansierade investeringar ökade marginellt (med 1,1 miljarder euro). Eftersom nationellt finansierade investeringar ökade under 2016 och utgifterna vad gäller investeringsklausulen inte ersatte det, kan Italien därför beviljas en tillfällig avvikelse på 0,21 % av BNP för investeringsklausulen, vilket motsvarar de nationella utgifter för medfinansiering som rapporterades i 2017 års stabilitetsprogram. När den samlade extra flexibiliteten på 0,83 % av BNP enligt klausulerna för ovanliga händelser, strukturreformer och investeringar har beaktats, pekar kommissionens vårprognos 2017 på en viss avvikelse från den rekommenderade anpassningsbanan mot det medelfristiga målet för 2016.
- (9) Den 12 juli 2016 rekommenderade rådet Italien att åstadkomma en årlig finanspolitisk korrigerings på 0,6 % av BNP eller mer på väg mot det medelfristiga budgetmålet 2017. Enligt kommissionens vårprognos 2017 finns det risk för en betydande avvikelse från den rekommenderade anpassningen mot det medelfristiga budgetmålet under 2017 och för 2016 och 2017 tillsammans. Denna slutsats skulle dock ändras till en risk för en viss avvikelse om den tillfälliga avvikelsen för klausulen om ovanliga händelser i samband med den exceptionella flyktingströmmen och den förebyggande investeringsplanen för att skydda nationens territorium mot seismiska risker (preliminärt beräknade till 0,34 % av BNP totalt) drogs av från kravet för 2017.
- (10) Mot bakgrund av Italiens finanspolitiska situation och särskilt dess skuldnivå förväntas landet ytterligare anpassa sig mot sitt medelfristiga budgetmål om en balanserad budget i strukturella termer. Enligt den överenskomna anpassningsmatrisen inom stabilitets- och tillväxtpakten innebär denna anpassning ett krav på en nominell minskningstakt av nettobeloppet för de primära offentliga utgifterna med minst 0,2 % 2018. Det skulle motsvara en

(¹) Detta belopp grundas på den övergripande budgetkostnaden på 0,25 % av BNP som beräknades i 2017 års stabilitetsprogram, från vilken tillfälliga avvikelser på 0,03 % av BNP och på 0,06 % som beviljades redan 2015 och 2016 dras. I sitt yttrande om Italiens utkast till budgetplan 2017 meddelade kommissionen att den var redo att överväga en ytterligare avvikelse på grund av den ihållande exceptionella flyktingströmmen till Italien, mot bakgrund av att Europeiska rådet i oktober 2016 erkände "det betydelsefulla bidrag av bland annat finansiell art som under de senaste åren har lämnats av de medlemsstater som ligger i frontlinjen".

(²) I sitt yttrande om Italiens utkast till budgetplan 2017 ansåg kommissionen att utgifter som öronmärks för krishantering och den förebyggande investeringsplanen för att skydda nationens territorium mot seismiska risker kunde anses ha integrerad karaktär. Under påföljande år kommer enbart positiva gradvisa ändringar av de anslag som öronmärks för detta ändamål att berättiga till eventuella framtida tillfälliga avvikelser.

årlig strukturell anpassning på 0,6 % av BNP. Om politiken inte förändras, finns det risk för en betydande avvikelse från kravet under 2018. Italien förväntas vid första anblicken inte följa skuldskriteriet 2017 och 2018. Rådet anser överlag att Italien måste vara redo att vidta ytterligare åtgärder för att uppfylla kraven 2017 och att ytterligare åtgärder kommer att krävas under 2018 för att följa stabilitets- och tillväxtpaktens regler. I enlighet med förordning (EG) nr 1466/97 bör bedömningen av budgetplanerna och utfallet emellertid ta hänsyn till medlemsstatens budgetbalans med beaktande av konjunktursvängningarna. I det meddelande från kommissionen om 2017 års europeiska planeringstermin som åtföljer de landsspecifika rekommendationerna erinrade man om att bedömningen av 2018 års utkast till budgetplan och påföljande bedömning av 2018 års utfall av budgeten kommer att behöva ta vederbörlig hänsyn till målsättningen att nå en finanspolitisk inriktning som bidrar både till att stärka den pågående återhämtningen och säkerställa hållbarheten i Italiens offentliga finanser. I detta avseende noterar rådet att kommissionen avser att göra en samlad bedömning i enlighet med förordning (EG) nr 1466/97, i synnerhet mot bakgrund av Italiens konjunkturläge.

- (11) På grund av att Italien inte tycktes uppfylla skuldskriteriet 2015, utfärdade kommissionen den 22 februari 2017 en rapport i enlighet med artikel 126.3 i EUF-fördraget, där slutsatsen drogs att om inte de ytterligare strukturella åtgärder, motsvarande ett värde på minst 0,2 % av BNP, som regeringen har åtagit sig att vidta senast i april 2017 på ett trovärdigt sätt då har vidtagits för att minska klyftan till en övergripande överensstämmelse med den förebyggande delen under 2017 (och därmed under 2016), tyder den nuvarande analysen på att skuldskriteriet som det definieras i fördraget och i förordning (EG) nr 1467/97 för närvarande bör betraktas som inte uppfyllt. Ett beslut om huruvida man ska rekommendera att inleda ett förfarande vid alltför stora underskott kan dock endast fattas på grundval av kommissionens vårprognos 2017, med beaktande av uppgifterna om resultatet för 2016 och genomförandet av de finanspolitiska åtaganden som de italienska myndigheterna gjorde i februari 2017. I april 2017 antog regeringen de ytterligare konsolideringsåtgärder som begärdes. I detta skede anses därför inga ytterligare åtgärder vara nödvändiga för att uppfylla skuldskriteriet för 2015. Kommissionen kommer att göra en ny bedömning av Italiens efterlevnad av skuldskriteriet under hösten 2017, på grundval av anmälda uppgifter för 2016 och kommissionens höstprognos 2017, som kommer att innehålla nya uppgifter om genomförandet av budgeten under 2017 och faktiska budgetplaner för 2018.
- (12) Italiens höga offentliga skuldkvot förväntas stabiliseras men inte minska, på grund av försämringen av det strukturella primärsaldot och de aktuella makroekonomiska förhållandena. Den uppgick till över 130 % av BNP, vilket innebär att avsevärda resurser öronmärks för att täcka lånekostnader, på bekostnad av mer tillväxtfrämjande områden, som utbildning, innovation och infrastruktur.
- (13) Italiens skattesystem stöder av flera skäl inte ekonomisk tillväxt och effektivitet. Trots en måttlig minskning nyligen är skattebördan på produktionsfaktorer fortfarande bland de högsta i unionen. Det finns utrymme för ytterligare budgetneutrala växlingar mot skatter som är inte påverkar tillväxten så negativt. Den första boendeskatteupphävdes 2015, vilket var ett steg tillbaka i processen mot ett effektivare skattesystem. Trots att det enligt nationell lagstiftning krävs en översyn av skatteutgifterna varje år och man länge väntat på den, särskilt vad gäller sänkt mervärdesskatt, har den skjutits upp igen. En reform av de gamla taxeringsvärdena i linje med de nuvarande marknadsvärdena har ännu inte genomförts. Låg skattemoral och en komplicerad skattelagstiftning ökar bördan på företag och hushåll som uppfyller sin skattskyldighet. Åtgärder på senare tid, som obligatorisk elektronisk fakturering och uppdelad betalning för myndigheters inköp, är steg i rätt riktning. Elektronisk fakturering är dock inte obligatoriskt för transaktioner i den privata sektorn och gränserna för kontantanvändning har nyligen höjts, så användningen av elektroniska betalningsmedel ligger långt under unionsgenomsnittet, till men för skattemoralen.
- (14) Vad gäller budgetprocessen antogs en omfattande reform 2016. Kommissionen kommer att fortsätta att bevaka genomförandet av reformen, som skulle göra utgiftsöversynen till en mer integrerad del av budgetprocessen.
- (15) Italiens ramvillkor, offentliga förvaltning och företagsklimat påverkas fortfarande av ett antal strukturella effektivitetsbrister. Dessa effektivitetsbrister innebär att genomförandet av reformerna fortsatt går långsamt och minskar investeringarna, skapar osäkerhet och öppnar för *rent-seeking*. De reformer av det civilrättsliga systemet som antagits under senare år för att öka rättsväsendets effektivitet, förbättra ärendehantering och säkerställa förfarandedisciplin börjar endast långsamt visa resultat. De långdragna civilrättsliga förfarandena utgör fortfarande ett stort problem. Även om en viss förbättring har skett i de lägre instanserna, fortsätter såväl handläggningstiden

som eftersläpningen för civil- och handelsrättsliga mål att vara bland de högsta i unionen i alla instanser. En planerad reform av civilrättsliga förfaranden ska ytterligare skärpa kriterierna för om överklaganden kan tas upp till prövning, rationalisera civilförfarandena i alla instanser och ge negativa incitament för rättsliga okynnesprocesser.

- (16) Flera indikatorer visar att korruption fortfarande är ett stort problem i Italien, trots de reformer som antagits hittills. Den länge emotsedda reformen av bestämmelserna om preskriptionstider, som ska intensifiera kampen mot korruption, har låtit vänta på sig sedan 2014. I sin nuvarande form innebär bestämmelserna om preskriptionstider att en stor andel ärenden preskriberas efter en dom i första instans. Dessutom har den nationella antikorrupsionsmyndigheten begränsade ekonomiska och personalmässiga resurser för att utöva sina befogenheter och det förebyggande arbetet är fortfarande splittrat.
- (17) Omfattande tillämpningsbestämmelser för reformer av den offentliga förvaltningen antogs under 2015. De har potential att förbättra effektiviteten och ändamålsenligheten hos den offentliga förvaltningen. Efter avgörandet i författningsdomstolen i november 2016, då förfarandet för antagande av vissa genomförandedekret förklarades grundlagsstridigt, har emellertid viktiga delar av reformen ännu inte genomförts. Avgörandet gäller framför allt tre viktiga reformområden: lokala offentliga tjänster, offentlig anställning och offentligägda företag. Nya lagstiftningsinitiativ krävs för att reformera de lokala offentliga tjänsterna och den offentliga anställningen på ledningsnivå, eftersom tidsfristen för dessa dekret gick ut i november 2016. När det gäller offentligägda företag, måste det dekret som antogs före avgörandet ändras. Syftet med reformen är att minska antalet offentligägda företag, förbättra deras effektivitet och säkerställa att de fungerar enligt samma regler som privatägda företag. De planerade privatiseringarna skulle också bidra till att rationalisera de offentligägda företagen.
- (18) Ramvillkoren för konkurrens är fortfarande ogynnsamma. Bland annat har 2015 års konkurrenslag ännu inte antagits. Det finns fortfarande betydande hinder för konkurrensen inom vissa sektorer, till exempel reglerade yrken, koncessioner, offentlig upphandling, tillståndssystemet och lokala offentliga tjänster, inbegripet transporter. Framför allt sker det fortfarande mycket begränsade framsteg när det gäller att främja en effektiv, transparent och konkurrensdriven offentlig transportmarknad, särskilt för de järnvägar som drivs med statliga koncessioner. Enligt en ny indikator som kommissionen har utvecklat är restriktionsnivån högre i Italien än det viktade unionsgenomsnittet för de flesta av de undersökta yrkena. Som en del i åtgärds paketet för att motverka hinder på tjänstemarknaderna, gav kommissionen i januari 2017 i ett meddelande om rekommenderade reformer för reglering av yrkesmässiga tjänster speciell vägledning per yrke för att hantera detta problem.
- (19) Banksektorns stora andel nödlidande lån hämmar alljämt bankerna vinster och deras förmåga att generera kapital internt. Detta sätter press på kreditutbudet, framför allt för små företag. De politiska initiativ som hittills tagits har ännu inte resulterat i någon betydande minskning av de nödlidande lånen. Tillsynsvägledningen för förvaltningen av nödlidande lån på nationell nivå är fortfarande underutvecklad. Medelstora och små banker är fortsatt mer sårbara än större kreditinstitut. Kommissionen kommer därför att övervaka genomförandet av reformerna av företagsstyrning av de största *banche popolari* och små medlemsbanker, som är viktiga för banksystemets konsolidering. Reformåtgärder har vidtagits under senare tid, men reglerna för insolvens och verkställighet av säkerheter är fortfarande otillräckliga för att stödja en snabb sanering och en omstrukturering av nödlidande lån, särskilt när det gäller mikro- och småföretag. Ett utkast till tillämpningsbestämmelser som syftar till att se över och rationalisera insolvens- och efterlevnadsverktygen, vilket för närvarande diskuteras i parlamentet, skulle kunna avhjälpa den befintliga ineffektiviteten och bidra till utvecklingen av en sekundärmarknad för osäkra fordringar i Italien.
- (20) Trots en successiv förbättring av arbetsmarknaden, med stöd av reformer, är långtids- och ungdomsarbetslösheten fortfarande hög (6,7 % respektive 38 % 2016) och mer än 1,2 miljoner ungdomar varken studerar, arbetar eller har praktik. Genomförandet av ungdomsgarantin⁽¹⁾ har gått starkt framåt, men det återstår en del utmaningar när det gäller genomslag och fullskaligt genomförande. Andelen unga som omfattas av ungdomsgarantin och som sex månader efter utträde ur garantin fortfarande är anställda, befinner sig i utbildning eller har en lärlingsplats eller praktikplats ligger ovanför unionsgenomsnittet. Nivån vad gäller uppsökande av målgruppen är dock fortfarande låg

(¹) Rådets rekommendation av den 22 april 2013 om att inrätta en ungdomsgaranti (EUT C 120, 26.4.2013, s. 1).

och de regionala skillnaderna i resultat fortfarande betydande. Reformeringen av den aktiva arbetsmarknadspolitiken, däribland styrningssystemet, befinner sig i ett tidigt skede och arbetsförmedlingarna är svaga, med stora regionala skillnader. Vuxenutbildningen är inte tillräckligt utvecklad, vilket kan påverka arbetsmarknadsresultaten för lågutbildade arbetstagare negativt.

- (21) Kvinnors deltagande på arbetsmarknaden och kvinnors arbetskraftspotential är fortfarande kraftigt underutnyttjad. Kvinnornas sysselsättningsgrad är bland de lägsta i unionen. Vissa delar i skatte- och bidragssystemet ger andreförsörjare negativa incitament att arbeta och tillgången till omsorgstjänster till rimligt pris (för barn och äldre) är begränsad, med stora regionala skillnader. Pappaledigheten är bland de lägsta i unionen.
- (22) Löneförhandlingar på lokal nivå tillämpas inte i någon större utsträckning. Detta hindrar en effektiv fördelning av resurser och en anpassning av lönerna till lokala ekonomiska förhållanden. Detta beror också på de befintliga reglerna och metoderna för kollektivförhandlingar, som lämnar begränsat utrymme för löneförhandlingar på lokal nivå. De avtal om fastställande av förfaranden och kriterier för mätning av fackföreningarnas representativitet som undertecknats av arbetsmarknadens parter sedan januari 2014 och som skulle minska osäkerheten i förhållandet mellan arbetsmarknadens parter har ännu inte genomförts. Skattelättnader på produktivitetsrelaterade löneökningar har inte visat sig särskilt effektiva när det gäller att utöka användningen av lokala löneförhandlingar.
- (23) Andelen människor som löper risk att drabbas av fattigdom eller social utestängning ligger högt över unionsgenomsnittet, särskilt när det gäller barn och äldre med invandrabakgrund. Det finns också stora regionala skillnader. Vissa framsteg har gjorts när det gäller den nationella strategin för fattigdomsbekämpning. Det nyligen antagna systemet för inkluderande inkomst är ett steg i rätt riktning mot ett enda omfattande system mot fattigdom. Dess ändamålsenlighet kommer att bero på om det genomförs på rätt sätt med mobilisering av lämpliga resurser (inbegripet rationalisering av olika sociala bidrag), inriktning på rätt målgrupp genom behovsprövning och prioriterad tilldelning till familjer med barn och effektiva förfaranden på fältet, både när det gäller att ge inkomststöd och erbjuda väl integrerade tjänster. I detta skede är det oklart om de ekonomiska resurserna kommer att räcka för att hantera fattigdomen i Italien. Stora utmaningar ligger i att få fram ytterligare resurser, samtidigt som man ska nå budgetmålen, minska splittringen i systemet för socialt bistånd, rationalisera de sociala utgifterna och hantera den nuvarande snedvridningen mot pensioner.
- (24) Kommissionen har inom ramen för 2017 års europeiska planeringstermin gjort en omfattande analys av Italiens ekonomiska politik och offentliggjort den i 2017 års landsrapport. Kommissionen har också bedömt stabilitetsprogrammet 2017 och det nationella reformprogrammet 2017 samt uppföljningen av de rekommendationer Italien har fått tidigare år. Kommissionen har beaktat inte bara programmens relevans för hållbarheten i finanspolitiken och den socioekonomiska politiken i Italien, utan även i vilken utsträckning unionens regler och riktlinjer har iakttagits, mot bakgrund av behovet att stärka unionens övergripande ekonomiska styrning genom att tillhandahålla synpunkter på unionsnivå inför framtida nationella beslut fattas.
- (25) Mot bakgrund av denna bedömning har rådet granskat stabilitetsprogrammet 2017 och dess yttrande⁽¹⁾ återspeglas särskilt i rekommendation 1 nedan.
- (26) Mot bakgrund av kommissionens fördjupade granskning och denna bedömning har rådet granskat det nationella reformprogrammet 2017 och stabilitetsprogrammet 2017. Dess rekommendationer enligt artikel 6 i förordning (EU) nr 1176/2011 återspeglas i rekommendationerna 1–4 nedan.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Italien att under 2017 och 2018 vidta följande åtgärder:

1. Göra väsentliga finanspolitiska insatser under 2018 i linje med kraven i den förebyggande delen av stabilitets- och tillväxtpakten, med beaktande av behovet av att förstärka den pågående återhämtningen och säkerställa hållbarheten i Italiens offentliga finanser. Säkerställa ett genomförande i läglig tid av privatiseringsprogrammet och använda eventuella oförutsedda intäkter till att påskynda minskningen av den offentliga sektorns skuld som andel av BNP. Flytta

⁽¹⁾ I enlighet med artikel 5.2 i förordning (EG) nr 1466/97.

skattebördan från produktionsfaktorer till skatter som påverkar tillväxten i mindre grad på ett budgetneutralt sätt, genom att vidta beslutsamma åtgärder för att minska antalet och omfattningen av skatteutgifterna, reformera det föråldrade taxeringsvärdesystemet och återinföra den första boendeskatten för hushåll med hög inkomst. Bredda den obligatoriska användningen av elektroniska fakturor och betalningar.

2. Göra civilrättsliga förfaranden snabbare genom effektiv ärendehantering och regler som säkerställer förfarandedisciplin. Intensifiera korruptionsbekämpningen, framför allt genom att se över bestämmelserna om preskriptionstider. Slutföra reformer av offentlig anställning och förbättra effektiviteten i offentligägda företag. Snabbt anta och genomföra den planerade konkurrenslagen och ta itu med de kvarstående begränsningarna av konkurrensen.
3. Påskynda minskningen av antalet nödlidande lån och öka incitamenten för att rensa upp i balansräkningarna och göra omstruktureringar, framför allt i banksegment som står under nationell tillsyn. Anta en omfattande översyn av regelverket för insolvens och verkställighet av säkerheter.
4. I samarbete med arbetsmarknadens parter stärka regelverket för kollektivförhandlingar för att tillåta kollektivavtal som tar mer hänsyn till lokala förhållanden. Säkerställa effektiva aktiva arbetsmarknadsåtgärder. Underlätta för en andra inkomstagare i hushållet att börja arbeta. Effektivisera de sociala utgifterna och förbättra sammansättningen av dem.

Utfärdad i Bryssel den 11 juli 2017.

På rådets vägnar

T. TÖNISTE

Ordförande
